

NORGES HØYESTERETT

Den 30. august 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Falkanger, Noer og Kallerud i

HR-2013-01856-U, (sak nr. 2013/1248), sivil sak, begjæring om gjenåpning:

A

B

(advokat Arild Humlen)

mot

Staten v/Utlendingsnemnda

(Regjeringsadvokaten v/advokat Ole Kristian Rigland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om gjenåpning av Høyesteretts dom 16. november 2011 (Rt. 2011 side 1481).
- (2) Bakgrunnen for saken framgår av avsnitt 1-7 i Høyesteretts dom:
 - "(1) ... Saken gjelder gyldigheten av Utlendingsnemndas vedtak om å avslå asyl og vern mot tilbakesending til Iran av et ektepar der mannen påsto seg politisk forfulgt. Særlig reiser den spørsmål om den nedre grense for kravet til bevis ved slike avgjørelser.
 - (2) A er født i 1979 og B er født i 1983. De er ektefeller, iranske statsborgere, og var bosatt i byen X i Iran. De kom til Norge 22. november 2007 og registrerte seg som asylsøkere samme dag. De avga egenerklæring 25. november 2007 og asylintervju 6. januar 2008. Søknadene var for begge begrunnet med at A fryktet for henretting eller steining ved retur til Iran, som følge av sine politiske og religiøse aktiviteter der.
 - (3) I egenerklæringen opplyste A at en familievenn hadde sagt at han ville bli dødsdømt for sin politiske aktivitet og for konvertering fra islam. I asylintervjuet sa han at han allerede var blitt dømt til døden for begge forholdene, ved henrettelse og steining. Etter oppfordring fra utlendingsmyndighetene om dokumentasjon av dommen, oversendte han tre rettsdokumenter fra revolusjonsdomstolen i X. Oversendelsen skjedde kun elektronisk.
 - (4) Kopi av rettsdokumentene ble vurdert av en rådgiver for Den norske ambassaden i Teheran, hvis navn ikke er gjort kjent av hensyn til vedkommendes sikkerhet i Iran.

Rådgiveren konkluderte med at dokumentene var falske. Ambassaden utarbeidet den 5. oktober 2008 en verifiseringsrapport med hans vurderinger og konklusjon, som A fikk anledning til å kommentere.

- (5) Utlendingsdirektoratet avsto asylsøknadene 31. mars 2009. Avslaget var begrunnet med at rettsdokumentene var falske, og at søkeres forklaringer dermed ikke var troverdige. A og B klaget på vedtaket og ba om utsatt iverksetting. Utlendingsdirektoratet omgjorde ikke vedtaket, men ga utsatt iverksetting. I anledning klagebehandlingen i Utlendingsnemnda innhentet A en erklæring fra en advokat i Iran angående rettsdokumentenes ekthet. Utlendingsnemnda fastholdt avslaget i vedtak 26. november 2009.
 - (6) Søkerne begjærte omgjøring. Utlendingsnemnda besluttet 29. januar 2010 å ikke ta begjæringen til følge.
 - (7) A og B tok ut stevning med påstand om ugyldighet og begjæring om midlertidig forføyning den 22. mars 2010."
- (3) A og B tapte saken i alle rettsinstanser. Dom i Høyesterett ble avsagt 16. november 2011. Høyesterett kom i avsnitt 75 til at deres asylforklaring samlet sett framsto som så lite sannsynlig at den ikke kunne utløse krav på opphold eller vern mot tilbakesending. Høyesterett la i sin vurdering vekt på at det hadde funnet sted en glidning i søkeres forklaringer gjennom instansene, og på at framlagte rettsdokumenter som skulle vise at det i Iran var avsagt eller risiko for å bli avsagt en dom på dødsstraff eller langvarig fengsel, med stor sannsynlighet var forfalsket, fordi saksnummeret som framgikk av rettsdokumentene ikke kunne være utstedt av den aktuelle domstolen, se dommens avsnitt 59-60 og 73.
- (4) Etter høyesterettsdommen har A og B to ganger begjært omgjøring av Utlendingsnemndas avslag, uten å få medhold. Utlendingsnemndas omgjøringsnektelser er truffet 2. mai 2012 og 19. april 2013.
- (5) A og B har 25. juni 2013 begjært gjenåpning av Høyesteretts dom. Det anføres at begjæringen er rettidig inngitt etter tvisteloven § 31-6. Begjæringen er begrunnet med at det foreligger opplysninger om faktiske forhold som var ukjent da saken ble avgjort, og som tilsier at avgjørelsen høyst sannsynlig ville blitt en annen, jf. tvisteloven § 31-4 bokstav a. Det er vist til at det er innhentet erklæringer fra tre praktiserende advokater i X, som bekrefter at det saksnummeret som framgår av rettsdokumentene kan være utstedt av den aktuelle domstolen. Det samme framgår av en erklæring fra Bs bror, som har vært advokat i Iran. Høyesteretts slutning om at rettsdokumentene med stor sannsynlighet er forfalsket har hatt avgjørende betydning for spørsmålet om søkeres asylforklaring skal legges til grunn, og en annen slutning på ekthetsspørsmålet ville høyst sannsynlig ha ført til et annet resultat. I tillegg er det vist til opplysninger om at EU har innført sanksjoner mot iranske dommere.
- (6) *Staten v/Utlendingsnemnda* har tatt til motmæle. Det er anført at begjæringen er for sent framsatt, jf. tvisteloven § 31-6. Videre er det anført at erklæringene fra de tre advokatene ikke er nye bevis, og at de heller ikke faller innenfor den ramme som i rettspraksis er trukket opp for gjenåpning begrunnet i nye sakkyndigvurderinger. Uansett tilsier ikke disse erklæringene at avgjørelsen høyst sannsynlig ville ha blitt en annen, jf. tvisteloven § 31-4 bokstav a. Heller ikke de øvrige framlagte dokumentene er egnet til å gi grunnlag for gjenåpning.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* ser saken slik:
- (8) Det er bedt om gjenåpning av Høyesteretts dom fra 16. november 2011 under henvisning til tvisteloven § 31-4 bokstav a, som lyder slik:

"Gjenåpning kan begjæres

- a) **Hvis opplysninger om faktiske forhold som var ukjent da saken ble avgjort, tilsier at avgjørelsen høyst sannsynlig ville blitt en annen".**

- (9) Ytterligere vilkår for gjenåpning følger av § 31-5, uten at det er nødvendig å gå inn på disse vilkårene her.
- (10) Paragraf 31-6 fastsetter fristen for å be om gjenåpning. Etter bestemmelsen må kravet settes fram "innen seks måneder etter at parten ble kjent med det forhold begjæringen bygger på, eller burde ha skaffet seg kunnskap om dette".
- (11) Det følger av forarbeidene at fristen starter sitt løp når parten har fått slik kunnskap og slike bevis at parten "med nytte kan gjøre forholdet gjeldende", jf. Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) side 485:
- "For det første begynner fristen å løpe fra det tidspunkt parten faktisk ble kjent med det forhold som angis som grunnlag for gjenåpning. Dette alternativet utløses når parten har fått slik kunnskap og slike bevis for forholdet at parten med nytte kan gjøre forholdet gjeldende. For det annet begynner fristen å løpe ved uaktsomhet. Det siste er nytt i forhold til tvistemålsloven § 408 første ledd. Når parten "burde ha skaffet seg kunnskap" om forholdet som begjæringen bygger på, beror på en konkret totalvurdering. En viss undersøkelsesplikt må her oppstilles."**
- (12) Høyesteretts dom er som nevnt av 16. november 2011. Noen måneder seinere, i februar/mars 2012, mottok advokaten til A og B erklæringene fra de praktiserende advokatene i Iran som påberopes som nye bevis i saken. Og i juli 2012 fikk de bekreftelse på at det dreide seg om autentiske iranske advokater.
- (13) A og B satte fram krav om omgjøring overfor Utlendingsnemnda i desember 2012, men nemnda fant ikke grunnlag for omgjøring. Det ble deretter innhentet identifikasjonspapirer til de aktuelle advokatene i juni 2013.
- (14) Etter ankeutvalgets syn startet fristen for å be om gjenåpning her seinest i juli 2012. På dette tidspunkt var partene kjent med det forhold begjæringen bygger på, eller burde ha skaffet seg kunnskap om dette. Begjæringen om gjenåpning, som er av 25. juni 2013, må etter dette avvises. Ankeutvalget presiserer at det ved dette ikke er tatt stilling til de andre vilkårene for gjenåpning.
- (15) Det øvrige materiale som er framlagt av de begjærende parter, og som gjelder anvendelse av tortur og dødsstraff i Iran, går utvalget ikke nærmere inn på, idet det uten videre er klart at dette ikke utgjør nye bevis i saken.
- (16) De begjærende parter har fått saken avvist, og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første og andre ledd dekke motpartens sakskostnader. Det er krevd 8 100 kroner, og kravet tas til følge.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Begjæringen om gjenåpning avvises.

I sakskostnader for Høyesterett betaler A og B en for begge og begge for en til staten v/Utlendingsnemnda 8 100 – åttetusenett hundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Ragnhild Noer
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: